

Dvanáct měsíčků

Autor: Mgr. Martina Kupilíková, Tereza Šmídová, Centrum robotiky

Časová náročnost: 60 minut

Ročník: MŠ, 1. st. ZŠ

Předmět: informatika, výtvarná výchova, prvouka

Učivo: programování, prvky vizuálně obrazného vyjádření, roční období, zvyky

Pomůcky: text pohádky Dvanáct měsíčků, Ozobot, černé, červené, zelené a modré fixy, 4x čtvrtka A3 s předkreslenými kruhy pro jednotlivé měsíce, pastelky, izolepa, nůžky

Jeden z našich příměstských letních táborů se jmenoval Z pohádky do pohádky. Během týdne jsme se s dětmi podívali do světa několika pohádek a jednou z nich byla pohádka **Dvanáct měsíčků**. Aktivitu, které jsme během této pohádky s dětmi vyzkoušeli, lze aplikovat i na běžnou výuku v MŠ nebo na 1. stupni ZŠ.

U mladších dětí se věnujeme často příběhům a pohádkám, které máme rádi my i děti. Je příjemné propojit programování, robotiku, elektroniku nebo přírodní vědy s nějakou příběhovou linkou. Teď si popíšeme aktivitu z pohádky Dvanáct měsíčků, ale na webu Centra robotiky najdete také popis aktivit z pohádek Zlatovláska a Robotická princezna (Dlouhý, Široký a Bystrozraký).

Text pohádky:

Byla jedna matka a měla dvě dcery, Holenu a Marušku. Holena se jen strojila a poroučela. Maruška prala a vařila. Čím více pracovala, tím byla krásnější. Proto ji Holena neměla ráda. Přemýšlela, jak by Marušku dostala z domova. Jednou v zimě, když ležel venku sníh a mrzlo jen praštilo, vzpomněla si Holena, že by chtěla fialky.

"Fialky v lednu?" divila se Maruška. "Vždyť ty pod sněhem nekveteš." "I ty darebnice!" rozkřikla se Holena. "Hajdy do lesa a bez fialek mi domů nechod!" Vystrčila ji za dveře. Smutně šla Maruška k lesu. Všude ležel sníh, fialky nikde. Dlouho bloudila, hledala. Hlad ji trápil. Bylo jí zima, nohy ji bolely. Najednou uviděla v dálce světlo. Šla za ním. Na hoře plápolal oheň, kolem ohně sedělo dvanáct mužů. Bylo to dvanáct měsíčků. Nejvýše seděl Leden. Měl sněhobílé vlasy a vousy a v ruce držel hůl. Maruška se zprvu ulekla, ale pak šla blíž a poprosila: "Dobří lidé, je mi zima. Dovolíte, abych se ohřála?" Leden pokýval hlavou a povídá: "Pověz, proč sem jdeš? Co hledáš?" "Hledám fialky," řekla Maruška. "Když je tolik sněhu, nerostou fialky," řekl Leden. "To já dobře vím," řekla smutně Maruška, "ale sestra mě přikázala, abych bez nich domů nechodila. Nevíte, kde bych našla fialky?" Leden vstal, podal hůl jednomu z mladých měsíčků a povídá: "Bratře, sedni si nahoru!" Bratr Březen zamával holí nad ohněm. Plamen vyšlehl a začal hřát. Brzy roztál sníh, zazelenala se tráva, rozkvetly květiny. U nohou Marušky se zamodraly fialky. "A teď trhej!" řekl Březen. Maruška natrhala krásnou kytici, poděkovala a spěchala domů. Holena se podivila, když viděla Marušku s fialkami. "Kde jsi to sebrala?" ptala se Holena. "Tam na hoře je zelená tráva a rostou tam fialky," řekla Maruška.

Zanedlouho si Holena vzpomněla, aby jí Maruška přinesla čerstvé jahody. "Teď ve sněhu jahody?" divila se Maruška. "Neodmlouvej a jdi!" řekla Holena a vystrčila Marušku z domu. Maruška šla. Mrzlo stále více. Nesměle došla na horu, kde sedělo kolem ohně dvanáct měsíčků. "Dobří lidé, dovolíte, abych se ohřála?" Bratr Leden pokýval a řekl: "Co tě sem přivádí?" "Hledám jahody." "Teď jahody nerostou." "Vím, ale sestra mi poručila, abych bez nich nechodila domů. Prosím vás, pomozte mi." Leden vstal a dal hůl jednomu z bratrů. "Prosím bratře, sedni si nahoru!" Bratr Červen usedl nejvýše a zamával holí. Oheň vyšlehl, sních roztál, vše se zazelenalo, jahody rozkvetly a uzrály. "Nyní trhej!" řekl Červen. Když měla Maruška velkou kytici jahod, poděkovala a šla domů. Jak se divila Holena. Vytrhla Marušce jahody z ruky a sama je snědla. Ani sestře nepoděkovala.

Za několik dní si znovu něco vzpomněla a poručila. "Jdi a přines mi jablka! Bez nich domů nechod!" Smutná Maruška šla. Sních padal, sotva že na cestu viděla, až přišla na horu k ohni. "Co tě sem zase přivádí?" ptal se Leden. "Mám načesat jablka," řekla bázlivě Maruška. "Není čas jablek," řekl Leden. "Vím, ale sestra mi poručila, abych přinesla jablka, jinak že bude se mnou zle. Prosím vás, dobří lidé, pomozte mi," prosila Maruška. Leden vstal, podal hůl jednomu se starších a povídá: "Prosím, bratře, sedni si nahoru!" Bratr Září usedl nejvýše a zamával holí. Oheň se rozhořel, roztál sních, listí padalo ze stromů. Pojednou uviděla Maruška košatou jabloň s krásnými červenými jablky. "Nyní česej!" řekl měsíc Září. Maruška zatřásla větví, spadlo jablko, zatřásla po druhé a spadlo druhé. "A teď spěchej domů!" řekl měsíc Září. Maruška poděkovala a chvátala domů. "Kde jsi je natrhala?" osopila se na ni Holena. "Rostou na kopci," odpověděla Maruška. "Proč jich není více? Jistě jsi ostatní cestou snědla," hubovala Holena. "Nesnědla, sestro, zatřásla jsem dvakrát a spadla dvě jablka. Pak mě poslali domů," řekla Maruška. Holena se pustil do jablek. Jakživa tak dobrá jablka nejedla. Ale neměla dost. "Víš co, matko," řekla Holena, "půjdu do lesa sama. Strom najdu a očesám jej dohola."

Vzala si kožich a dala se na cestu. Krajina byla zasněžená, nikde cestičky. Dlouho bloudila, až uviděla v dálce světlo. Běžela k němu. Kolem ohně sedělo dvanáct měsíčků. Holena ani nepozdravila a usedla k ohni. Leden se zeptal: "Co hledáš?" "Co se ptáš? Musíš to vědět?" odsekla Holena a šla dál do lesa. Nevadil jí ani mráz. Viděla jen strom obalený jablky. Leden se zamračil. Zamával holí, oheň pohasl, nebe potemnělo. Sních hustě padal a fičel vítr. Holenu šlehal sních do obličeje, neviděla ani na krok. Ztratila cestu a zapadla do sněhu.

Matka stála doma u okna a čekala na dceru. "Půjdu ji hledat," řekla. Oblékla si kožich a šla za dcerou. Všude bylo plno sněhu. Volala po lese, ale marně. Vítr poháněl sních, který padal stále hustěji a hustěji. Maruška čekala doma. Večeři připravila, kravičku podojila a dala se do šití. Ale nikdo se nevracel. Čekala i druhý den, ale nedočkala se. Obě v lese zmrzly. Marušce zbyla chalupa, kráva a kousek pole. Hospodařila tam teď sama bez matky a Holeny.

Po přečtení pohádky jsme si s dětmi povídali o jednotlivých ročních obdobích, o konkrétních měsících, o zvycích, které se v danou dobu dějí nebo také o přírodních zákonitostech v daný čas. Děti se rozdělily do čtyř skupin a každá skupina dostala jedno roční období, tedy tři měsíce, které byly zakreslené na čtvrtce o velikosti A3 (po složení všech čtyř archů dostáváme celý rok).

Úkolem dětí bylo se ve své skupince domluvit na tom, co je ve kterém měsíci důležité a zakreslit to do kruhu ke správnému měsíci. Následně děti zakreslovaly cesty pro robota **Ozobota** od ohně k měsícům, mohly přidat i různé křížovatky a použít **ozokódy** (je dobré, aby děti měly předešlou znalost programování Ozobota pomocí ozokódů). Když měly skupinky práci hotovou, slepili jsme všechny části k sobě a každá skupinka odprezentovala svoji část. Tedy co a proč zakreslila k jednotlivým měsícům. Na závěr jsme si pustili několik Ozobotů do naší mapy a nechali je přejet od měsíce k měsíci.

